Länsstyrelsen
Kalmar län

Datum
2026-04-23

Diarienummer
6254-2025

Anläggningsnr
0880–1231

Miljöprövningsdelegationen

Christinelunds gård och energi AB
aroncedergren@email.com

Kungörelsedelgivning

Ansökan om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken

Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.406-i och 40.01 enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) (omfattar även verksamhetskod 40.60 C och 40.70 C). Verksamheten utgör, enligt 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250), industriutsläppsverksamhet.

Beslut

Miljöprövningsdelegationen meddelar Christinelunds gård och energi AB (sökanden) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till biogasproduktion på fastigheten Kristinelund 5:1 i Kalmar kommun.

Tillståndet omfattar behandling av maximalt 70 000 ton substrat per kalenderår för produktion av biogas och biogödsel, inom markerat verksamhetsområdet som framgår av bilaga 1.

Tillståndet gäller tills vidare.

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken och att den specifika miljöbedömningen kan slutföras.

Villkor för verksamheten

Miljöprövningsdelegationen fastställer med stöd av 16 kap. 2 § miljöbalken och med hänvisning till hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken följande villkor för verksamheten.

1. Verksamheten ska bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet, om inte annat följer av nedanstående villkor.

2. Enbart substrat som utgörs av avfallstyperna nedan får tas emot och behandlas

   - Spillning och urin från djur, naturgödsel med mera
   - Växtdelar
   - Icke komposterad fraktion av animaliskt och vegetabiliskt avfall
   - Växtbaserat material som är olämpligt för konsumtion eller beredning

3. Verksamheten ska bedrivas så att minsta möjliga metanläckage uppstår från anläggningen. Läckagesökning ska genomföras årligen och eventuella brister ska åtgärdas.

4. Vid överproduktion av gas ska gasen facklas av, eller på annat sätt förbrännas, så att emissionerna blir så låga som möjligt. Facklan, eller motsvarande, ska ha kapacitet att förbränna hela den producerade mängden gas.

5. Buller från verksamheten, inklusive transporter inom verksamhetsområdet, får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än vad som anges nedan.

   50 dB (A) helgfri måndag - fredag kl. 07.00 - 18.00
   40 dB (A) nattetid kl. 22.00 – 07.00
   45 dB (A) övrig tid

   Högsta momentana ljudnivå mellan kl. 22.00 – 07.00 får inte överstiga 55 dB(A).

   De angivna värdena ska kontrolleras genom immissionsmätningar alternativt närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tider då verksamheten pågår. Kontroll ska utföras i samband med förstagångsbesiktningen och därefter så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller på tillsynsmyndighetens begäran.

6. Kemiska produkter, avfall och farligt avfall som uppstått i verksamheten ska förvaras och hanteras så att spridning i omgivningarna inte sker.

Lagring av flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 procent av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd. Undantag från detta villkor utgör kemisk produkt som används i mindre mängd direkt i anslutning till förbrukningsställe.

Saneringsmedel ska finnas lättillgängligt i närheten av de platser där kemikalier och flytande farligt avfall hanteras. Förvaringsplatser ska vara tydligt skyltade.

7. Lagring av aska ska ske på platta eller i tät behållare skyddad från nederbörd.

8. Ytorna inom verksamhetsområdet ska vara utformade på sådant sätt att markområdet utanför anläggningsområdet inte förorenas vid eventuell överjäsning eller annan incident som medför läckage från rötkamrarna. Ytornas utformning i detta avseende ska bestämmas i samråd med tillsynsmyndigheten.

9. Dagvatten från ytor inom verksamhetsområdet, som inte används i processen, ska samlas upp innan det släpps ut till recipient. Uppsamling ska även kunna ske av släckvatten i händelse av brand. Utformning av dagvattensystemet ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten. Detta villkor ska vara uppfyllt senast tre år efter att tillståndet tagits i anspråk. Tillsynsmyndigheten får vid behov föreskriva ytterligare villkor för detta ändamål. (Se delegationspunkt A)

10. För verksamheten ska finnas ett kontrollprogram, som utöver vad som föreskrivits i villkoren ovan, möjliggör en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast i samband med att detta tillstånd tas i anspråk.

11. Förstagångsundersökning av anläggningen ska utföras av oberoende sakkunnig. Arbetet ska utföras senast inom ett år från det att tillståndet tagits i anspråk eller vid senare tidpunkt om tillsynsmyndigheten så medger. Program för

undersökningen ska inlämnas till tillsynsmyndigheten i god tid innan arbetet påbörjas. Undersökningsrapporten ska ges in till tillsynsmyndigheten inom tre månader från utförd undersökning. Därefter ska periodiska undersökningar ske i den omfattning som bedöms rimlig efter medgivande av tillsynsmyndigheten.

12. Om verksamheten eller delar av den upphör ska tillståndshavaren lämna in en plan för avveckling till tillsynsmyndigheten. Planen ska minst omfatta omhändertagande av lagrade kemiska produkter och avfall från verksamheten samt förslag till undersökningar av de föroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till. Planen ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast sex månader innan verksamheten avslutas och produktionen upphör.

Delegering till tillsynsmyndighet att fastställa villkor

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att fastställa ytterligare villkor avseende:

A: utformning av dagvattensystem för uppsamling av dagvatten och släckvatten (villkor 9).

Statusrapport

Miljöprövningsdelegationen bedömer att någon statusrapport inte behövs i detta ärende.

Tid för igångsättning

Den med tillståndet avsedda verksamheten ska ha satts i gång senast fem år efter det att detta beslut vunnit laga kraft annars förfaller tillståndet. Om verksamheten endast delvis har satts i gång inom fem år förfaller tillståndet i övriga delar.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas skriftligen när verksamheten sätts i gång.

Ianspråktagande

Verksamhetsutövaren ska skriftligen meddela tillsynsmyndigheten och länsstyrelsen när tillståndet för verksamheten tas i anspråk.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelse ska inom 10 dagar från datum på beslutet föras in i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningen Barometern. Kungörelsedelgivning sker enligt reglerna i 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932).

Särskilda upplysningar

Miljöprövningsdelegationen erinrar om att meddelat tillstånd enligt miljöbalken inte befriar verksamhetsutövaren från skyldighet att rätta sig efter vad som föreskrivs i annan författning.

Verksamheten omfattas av industriutsläppsförordningen vilket innebär att förutom de krav som följer av tillståndet, ska även aktuella BAT-slutsatser följas.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

Christinelunds gård och energi AB (559414–8735) ansöker om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till utökad biogasproduktion på fastigheten Kristinelund 5:1 i Kalmar kommun.

Prövningsgrund

Grunden för prövningsplikt finns i 9 kap. 6 § miljöbalken och i 1 kap. 3 § Miljöprövningsförordningen (2013:251). Verksamheten omfattas av koderna:

B 90.406-i, anläggning för anaerob biologisk nedbrytning med tillförd mängd avfall mer än 25 000 ton per kalenderår (enligt förordning 2016:1188).

B 40.01, anläggning som genom anaerob biologisk behandling av stallgödsel, grödor eller annat biologiskt material producerar mer än 3 000 megawattimmar biogas per kalenderår

Samråd

Ansökan gäller en verksamhet som enligt 6 § andra punkten miljöbedömningsförordningen alltid ska antas medföra en betydande miljöpåverkan. Avgränsningssamråd har skett med länsstyrelsen, tillsynsmyndigheten och de enskilda som kan antas bli

särskilt berörda av verksamheten samt med de övriga statliga myndigheter, de kommuner och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten.

Ärendets handläggning

Ansökan om tillstånd kom in till miljöprövningsdelegationen den 15 juli 2025 och sändes efter komplettering på remiss till Kalmar kommun, Trafikverket, Räddningstjänsten och till länsstyrelsen. Ansökan och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning har kungjorts i lokal press den 15 november 2025. Yttranden har inkommit från Samhällsbyggnadsnämnden i Kalmar kommun, Länsstyrelsen Kalmar län, Trafikverket och Räddningstjänsten Sydost. Sökanden har fått tillfälle att bemöta inkomna yttranden.

Sökandens yrkanden och förslag till villkor

Sökanden har i ansökan framfört följande yrkanden och förslag till villkor.

Sökanden yrkar på att tillstånd meddelas enligt följande ansökan och förslag till tillståndsvillkor nedan och att Miljöprövningsdelegationen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) som ingår i ansökningshandlingarna.

I enlighet med andra nyare tillstånd yrkar sökanden på ett tillstånd utan begränsningar i biogasproduktion. Biogasproduktion är en miljönytta och speciellt ökad marginalproduktion i befintlig anläggning ger mycket begränsad ökad miljöpåverkan.

Vidare yrkar sökanden på en tid för tillståndets ianspråktagande på 10 år. Biogasproduktionen kommer antagligen att öka mycket tidigare, men då man idag inte vet vilka substrat som kommer att bli aktuella är det osäkert om och när som till exempel en hygieniseringsanläggning kommer att byggas. Inte heller vet man när det blir möjligt att bygga en uppgraderingsanläggning. Därför vill man gardera sig med en längre tid för ianspråktagande.

Sökanden har i senare komplettering förtydligat att tillståndsansökan omfattar befintlig anläggning utan några om- eller tillbyggnationer och utan förändringar. Det är inte aktuellt med någon uppgraderingsanläggning.

Sökanden yrkar på följande villkor:

1. Om inte annat följer av övriga villkor och föreskrifter ska verksamheten bedrivas enligt vad sökanden angett i ansökningshandlingarna och i övrigt i ärendet angett eller åtagit sig.

2. Inkommande substrat ska vägas och journalföras. Redovisning av typ och mängd inkommande substrat ska ske i den årliga miljörapporteringen.

3. Vid anläggningen får stallgödsel och växtdelar, avfall från livsmedelsindustri, slakteri, sorterat matavfall och annat substrat som är förenligt med god kvalitet på biogödseln som gödselmedel användas.

Andra avfallstyper får tas emot efter godkännande av tillsynsmyndigheten om hanteringen inte bedöms förändra verksamhetens påverkan på människors hälsa eller miljön.

4. Buller från verksamheten får inte överskrida högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än

50 dB (A) helgfri måndag - fredag kl. 07.00 -18.00

40 dB(A) nattetid kl. 22.00 – 07.00

45 dB(A) övrig tid

Momentana ljud nattetid (kl. 22.00-07.00) får utomhus vid bostäder högst uppgå till 55 dB(A).

Verksamhetsutövaren ska kontrollmäta vid problem på tillsynsmyndighetens begäran.

5. Verksamheten ska bedrivas så att metanläckage från anläggningen förebyggs och begränsas. Sökande ska genomföra systematisk läcksökning av metan och åtgärda påträffade läckor. Intervall och utförande av läcksökning ska fastställas i kontrollprogram.

6. Från gasuppgraderingen får metanläckaget uppgå till högst 1 % av inkommande metanmängd. Kontroll ska ske genom stickprovsmätning vid de tidpunkter som tillsynsmyndigheten bestämmer.

7. För verksamheten ska finnas ett kontrollprogram, som utöver vad som föreskrivits i villkoren ovan, möjliggör en bedömning av om villkoren följs. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Kontrollprogram ska lämnas

till tillsynsmyndigheten senast 3 månader efter det att detta tillstånd har tagits i anspråk.

8. Besiktning av anläggningen ska utföras av utomstående besiktningsperson med erfarenhet av liknande undersökningar på tillsynsmyndighetens begäran. Program för undersökningen ska inlämnas till tillsynsmyndigheten i god tid innan arbetet påbörjas. Undersökningsrapporten ska inges till tillsynsmyndigheten inom tre månader från utförd undersökning.

Sökanden ansöker om att ta emot substrat från Christinelunds gård men också att ta emot småmängder substrat (gödsel och foderrester) från andra lantbruksföretag i närheten.

Tillståndsansökan omfattar befintlig anläggning utan några om- eller tillbyggnationer och utan förändringar. Den befintliga anläggningen har varit i gång under ett år, med stabil gasproduktion. Därför anser företaget att varken lukt- eller bullerutredning behövs.

Sökanden yrkar att ta emot en maximal mängd behandlat substrat på 70 000 ton enligt följande substratkoder:

Kod	**Beteckning**
02 01 06	Spillning och urin från djur, naturgödsel med mera
02 01 03	Växtdelar (gräs från vägkanter)
19 05 02	Icke komposterad fraktion av animaliskt och vegetabiliskt avfall
02 03 04	Växtbaserat material som är olämpligt för konsumtion eller beredning
Summa:	**70 000 ton**

Sökandens beskrivning av verksamheten

Sökanden bedriver idag biogasproduktion efter C-anmälan hos Kalmar kommun.

Ansökan omfattar behandling av maximalt 70 000 ton substrat för produktion av biogas och biogödsel.

Biogas består huvudsakligen av metan och koldioxid men innehåller även små mängder vattenånga, svavelväte och ammoniak. Biogasproduktionen sker genom att organiskt material bryts ned av mikroorganismer i syrefri miljö. Nedbrytningen sker i fyra steg och genererar rågas (normal metanhalt mellan 50 och 75 %, resten i huvudsak koldioxid). Sökanden planerar att även i framtiden i första hand använda stallgödsel från Lantegendomen i Christinelund AB.

Gödseln från stallarna kommer, som idag, att pumpas till biogasanläggningen. För fastgödseln finns en blandare. Efter rötningen omvandlas gasen till el i en gasmotor. Värmen som bildas av motorn leds genom kulvertar för uppvärmning av närbelägna byggnader. Värmen används också vid Christinelunds spannmålshantering och för varmvatten.

Den producerade gasen lagras under biogasanläggningens tak och leds sedan till efterrötkammaren och därifrån kontinuerligt vidare till gasmotorn för produktion av el och värme.

Innan byggnationen av biogasanläggningen anmäldes till kommunen som C-verksamhet, genomfördes en naturvärdesinventering. Rekommendationerna från inventeringen beaktades, bland annat genom att några ekar sparades.

Beräkningar i tillståndsansökan visar att mängderna av rågas som kommer att lagras på verksamheten är under 10 ton, som utgör gränsen enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (Sevesolagstiftningen).

Verksamheten omfattas av industriutsläppsförordningen (2013:250).

Nuvarande biogasverksamhet som ingår i Christinelunds gård och energi AB består av följande delar:

- platta för fastgödsellagring
- täckt mottagningsbrunn för substrat, där all blandning sker
- en rötkammare och en efterrötkammare
- teknikbod med gasmotor

- gaspanna som också uppfyller en facklas syfte
- fastbränslepanna.

Värmeåtervinning finns mellan substratmottagningen och efterrötkammaren.

Den rötade gödseln går tillbaka till lantegendomen för att mellanlagras, spridas och även distribueras vidare. Alla uttransporter av rötrester bedrivs inom lantegendomen.

En satellitbrun med tak för lagring av rötrester finns på lantegendomens mark och ingår i lantegendomens verksamhet. Rötresten transporteras från mellanlagringsbehållaren (i närheten till biogasanläggningen) till satellitbrunnen genom pumpledningar som ingår i lantegendomen.

Anläggningarna ligger utanför planlagt område i ett utpräglat jordbruksområde med gles bebyggelse. Omgivningen omfattas inte av övriga områdesbestämmelser.

Miljökonsekvensbeskrivning (sammanfattning)

Avståndet till närmaste bostad är 150 meter. Alla närboende inom 500 meter från gården är informerade om utökningsplanerna. Christinelunds gård och energi AB ligger i nära anslutning till lantegendomen i Christinelund.

Kumulativa miljöeffekter bedöms komma främst från transporter eller lukt. Den totala luktbelastningen för omgivningen blir mindre med en biogasanläggning eftersom fastgödsel tas om hand och rötas omedelbart i stället för att lagras på stack. Rötad gödsel luktar också mindre och kortare tid än orötad gödsel vid spridning.

Då verksamhetsutövaren söker miljötillstånd för utökad verksamhet i befintliga byggnader så finns idag en väl fungerande anläggning och kostnaderna för att flytta anläggningen skulle vara mycket höga och ge stor miljöpåverkan.

Lokalisering

Befintlig anläggning är byggd på en väl genomtänkt plats som tidigare var betesmark, väster om lantegendomens stall. Den tekniska infrastrukturen i form av två rötkammare och teknikhus går inte att flytta.

En omlokalisering skulle innebära rivning av välfungerande anläggningsdelar och inköp av ny produktionsutrustning vilket skulle leda till betydande miljöpåverkan och mycket höga kostnader.

En bra alternativ placering är svår att hitta (så skulle vara fallet även utan att det fanns en befintlig anläggning). Det finns många positiva aspekter av närhet till lantegendomens stallar och därför behöver biogasanläggningen vara i närheten till stallarna. En lokalisering nordväst om stallarna skulle vara möjlig. Vägen för att pumpa gödseln skulle vara längre än vid huvudalternativet men fortfarande försvarbar. Nackdelen är att man skulle behöva vara i yttre vattenskyddsområde och dessutom närmare fler bostadshus.

Lukt

Mängden substrat kommer öka jämfört med dagsläget. I övrig kommer anläggningen att vara i stort sett oförändrad. Det har inte kommit in några klagomål för den befintliga anläggningen som har varit i drift över ett år.

Källorna till lukt vid en biogasanläggning kan vara:

- Substratmottagning
- Svavelväte som är en av biogasens beståndsdelar
- Störningar i processen som leder till feljäsningar
- Lagring och efterbehandling av rötresten.

Sökanden har en sluten substratmottagning och lagring av rötresten sker i en gödselbehållare under svämtäcke. Rötkammaren är helt sluten då processen sker under anaeroba förhållanden. I framtiden kommer man att noga övervaka alla processer, se till att de fungerar samt följa alla rutiner för städning, underhåll och service av utrustning för att utesluta störningar som skulle kunna leda till luktutveckling.

Sökanden bedömer att luktproblem kommer vara mycket begränsade och anser därför inte att någon luktutredning behövs.

Buller

En biogasanläggning i drift genererar nästan inget buller. Omrörare i anläggningen är helt nedsänkta och går på låga varvtal. Motorerna, både för omrörare och för elproduktion orsakar ett visst buller men de finns i särskilda slutna utrymmen, vilket gör att bullret minimeras till en låg nivå. Dagens biogasanläggning är tyst och bidrar inte med

mer buller än det som redan finns från lantbruksverksamheten i närheten. Viktigaste bullerkällor idag och i framtiden kommer därför att vara från intransporter av gödsel samt övriga substrat och förnödenheter plus uttransporter av rötrest. Det finns inga bostäder längs med vägen och antalet transporter kommer enbart att öka marginellt. Sökanden har bedömt att det inte behövs någon bullerutredning.

Kemikalier, avfall och vattenförbrukning

Biogasproduktion kräver inga nämnvärda mängder kemikalier och ger endast upphov till små mängder avfall. Kemikalierna som används i processen är olja till gasmotorn och växellådor samt eventuellt andra kemikalier som till exempel järnklorid eller liknande som tillsätts i processen för att sänka svavelhalten i gasen.

Järnklorid används enbart om man inte får tag i järnmassa som är en naturprodukt och där efterfrågan har blivit stor.

Kemikalielagring sker i lokaler med hårdgjord yta och möjlighet till uppsamling och invallning.

Verksamheten kommer inte att generera något avfall förutom spillolja, oljefilter och lite skrot på grund av maskinslitage. Rötrester kommer att spridas på lantegendomens åkrar eller transporteras tillbaka till gödselleverantörerna och eventuellt till spridningsareal hos intresserade växtodlare.

Allt avfall kommer att omhändertas, lagras och hanteras enligt gällande lag.

Dagvatten

Vid biogasanläggningen finns en hårdgjord yta med ojämn form, motsvarande cirka 1 000 m², vilken delvis används för lagring av fastgödsel för rötning i biogasanläggningen. Ytan är uppdelad i två sektioner med varsin dagvattenbrunn.

Dagvattnet leds till en pumpbrunn och därefter till en matningsbrunn som ingår i biogasprocessen.

Runt rötkammaren och efterrötkammaren ligger en nedgrävd dränering och ytorna är självdränerande genom ett lager av grus och sand upplagt på marken. Rent vatten från taken på gaslagret och kupolen går genom grus/sandlagret till en dräneringsbrunn. Vid normal nederbörd leds det via en sluten ledning till ett befintligt

öppet dike. Vattnet går sedan genom diket vid Nygärde som mynnar i Hagbyån vid Arbylund, nära Arby kyrka.

Vattnet rinner till Hagbyån cirka 2 km nedströms pumpstationen i Väntorp (där ytvattenuttag för Kalmar Vatten sker). Det långa avståndet säkerställer att anläggningen i Väntorp inte kan påverkas av eventuella störningar, ifall några skulle uppkomma vid biogasanläggningen.

Vid stark nederbörd går det att leda om vattenmängderna till slutlagret (rötrestlagret) genom att stänga av kranarna som finns i en ledning med anslutning till pumpbrunnen och till slutlagret. Pumpbrunnen har kapacitet att ta emot allt regn och det finns plats i slutlagret. Vid en olycka med nödvändig släckning, kan utloppet från pumpbrunnarna täppas till. Eventuellt släckvatten skulle också kunna tas omhand genom att ledas om till slutlagret.

På det sättet säkerställer man att varken vatten- eller markområden nedströms påverkas. Områdena uppströms är skyddade genom en naturlig upphöjning vid Christinelund.

Då bolaget inte kommer att ta emot några externa substrat, kommer inga lastbilar att behöva tvättas.

Substrat som kommer att rötas i biogasanläggningen består i första hand av flytgödsel med låg TS-halt. Som ovan beskrivet återcirkuleras även dagvatten från den hårdgjorda ytan till biogasanläggningen. Det innebär att det automatiskt blir en flytande fraktion i rötkammaren, lämplig för omrörning, utan att något extravatten behöver tillföras.

Släckvatten och säkerhet

Vid eventuella bränder kommer vatten eller, där det behövs, andra släckmedel, till exempel pulver, skum eller koldioxid att användas.

Anläggningen är till största del byggd i ej brännbara material. Skulle en gasbrand ändå uppstå, bedöms den gå så snabbt, på grund av mycket kraftigt brandförlopp, att släckning ej är aktuell.

Inga nämnvärda mängder släckvatten förväntas uppkomma vid själva biogasanläggningen.

Vid normal drift utgör biogasanläggningar ingen större risk för omgivningen än vanlig lantbruksverksamhet. Därför är det viktigt att drift och skötsel sker på ett sätt som minimerar driftsstörningar och

att man har bra rutiner för att upptäcka och snabbt eliminera problem.

Olyckor i samband med biogasanläggningar är över lag mycket ovanliga.

Risken för en olycka på anläggningen som skulle kunna leda till utsläpp av rötrest bedöms som mycket liten. Konsekvensen skulle vara läckage till omgivande mark. I och med att det inte är några giftiga substanser, utan rötrest, så är värsta scenariot att dessa näringsämnen bidrar till övergödning. En naturlig upphöjning av terrängen förhindrar avrinning norrut, vilket skyddar vattenskyddsområdet.

Sökanden bedömer att negativ påverkan på omgivningen är mycket osannolikt och inte skulle medföra några långsiktiga konsekvenser.

Samma gäller för eventuellt läckage av lagrad rötrest- eller gödsel. Anläggningar för lagring är säkra, uppfyller alla lagkrav och kontrolleras regelbundet.

Eventuell överjäsning skulle kunna generera lukt eller läckagerisk från rötkammaren.

Statusrapport

Sökanden har upprättat en statusrapport, de första tre stegen enligt Naturvårdsverkets vägledning. Av denna framgår sammanfattningsvis nedanstående.

Platsen där biogasproduktion bedrivs idag är redan bebyggd med olika anläggningar för lagring och rötning av gödsel respektive rötrest. Risken att mark eller vatten är förorenade är mycket liten eftersom en del av byggnaderna står på hårdgjorda ytor och enbart gödsel och liknande används som substrat.

I verksamhetens anläggningar hanterar man i huvudsak biologiskt nedbrytbara råvaror och produkter: stallgödsel och liknande (som substrat) och rötrest från biogasprocessen samt biogas från anläggningarna. Det som dessutom behöver beaktas på företaget är användning av kemikalier som dock sker i mycket liten omfattning. Utsläpp av gödsel, rötrest med mera eller kemikalier skulle kunna orsaka föroreningsskada om de hanteras på fel sätt.

Verksamheten hanterar och kommer att hantera ämnen som förekommer inom vanliga lantbruk vilka inte klassas som

industriutsläppsverksamheter. Stallgödsel/rötrest är lågriskmaterial som ingår i det biologiska kretsloppet och är nedbrytbar.

Alla substrat och produkter lagras och hanteras på ett säkert sätt, till exempel i slutna behållare eller byggnader alternativt på hårdgjorda ytor. Kemikalier används i mycket låg omfattning och förvaras på ett säkert sätt inom invallning. Samma rutiner kommer att gälla för framtida verksamhet.

Befintlig och planerad verksamhet medför mycket liten risk för föroreningsskada inom området där verksamheten bedrivs, då i huvudsak biologiskt nedbrytbara råvaror och produkter kommer att hanteras och företaget kommer att ha bra rutiner samt tillämpa olika skyddsåtgärder för hantering av potentiellt miljö- och hälsofarliga ämnen. Det minimerar risken för förorening inom anläggningsområdet.

Därför yrkar bolaget på att undantas från kravet på statusrapport.

Yttranden

Länsstyrelsen Kalmar län

Länsstyrelsen Kalmar län har i yttrande anfört bland annat följande.

Länsstyrelsen tillstyrker ansökan om verksamheten får de villkor som föreslås nedan och om en riskanalys tas fram utifrån den nuvarande verksamheten och dess risker.

Länsstyrelsen anser att ansökan behöver kompletteras med en riskanalys som tar hänsyn till aktuell verksamhet och lokala förutsättningar. Riskanalysen ska visa att verksamheten själv har identifierat sina risker, förstått dem och planerat åtgärder för att hantera dem.

Riskanalysen i ärendet hänvisar till ett annat bolag och till exempel hantering av järnklorid saknas. Om man kopierar en riskanalys från en annan anläggnings analys så uppfyller de inte det kravet.

Länsstyrelsen anser att de villkor som föreslagits av bolaget i ansökan behöver kompletteras och att ett antal villkor läggs till.

Ändringar i sökandens yrkade villkor

Länsstyrelsen har synpunkter på villkor 3 som föreslagits av sökanden.

I kompletteringen har sökanden justerat yrkandet gällande typen av substrat och minskat ner antalet olika substrat. Länsstyrelsen anser därför att villkoret om vilket substrat som får tas emot bör formuleras enligt följande:

”3. Enbart substrat från Christinelund Gård som framgår av punktlistan nedan får tas emot och hanteras.

02 01 06 Spillning och urin från djur, naturgödsel m.m.

02 01 03 Växtdelar

19 05 02 Icke komposterad fraktion av animaliskt och vegetabiliskt avfall

02 03 04 Växtbaserat material som är olämpligt för konsumtion eller beredning”

Ytterligare villkor

Länsstyrelsen anser att följande ytterligare villkor bör ställas:

1. Vid överproduktion av gas ska gasen facklas av så att emissionerna blir så låga som möjligt. Facklan ska ha kapacitet att förbränna hela den producerade mängden gas.

2. Verksamheten ska bedrivas så att minsta möjliga metanläckage uppstår från anläggningen. Läckagesökning ska genomföras årligen och eventuella brister ska åtgärdas.

3. Inkommande substrat ska vägas och journalföras.

4. För biogödsel ska det finnas en aktuell innehållsdeklaration som ska lämnas till de som tar emot biogödsel från anläggningen. Utformningen av innehållsdeklarationen ska fastställas i kontrollprogram. Journal ska föras avseende mängden producerad biogödsel, mottagare och datum för överlåtelse.

5. Inkommande substrat ska lagras och hanteras så att olägenhet för människors hälsa och miljön inte uppkommer. Tillståndshavaren ska i samråd med tillsynsmyndigheten bestämma hur lagring och hantering av olika substrat ska ske.

6. Avtal mellan lantbruket och biogasanläggningen ska finnas som visar vilka mängder substrat som kan tas emot och att

möjlighet till lagring vid driftstörning går att göra på lantbruksverksamheten.

7. Farligt avfall får inte tas emot på anläggningen.

8. Kemiska produkter, avfall och farligt avfall som uppstått i verksamheten ska förvaras och hanteras så att spridning i omgivningarna inte sker.

   Lagring av flytande kemiska produkter (till exempel järnklorid) och flytande farligt avfall ska ske på tät invallad yta eller med motsvarande typ av säkerhetssystem för uppsamling av vätska. Uppsamlingsvolymen ska motsvara minst den största enskilda behållarens volym plus 10 % av volymen av övriga behållare inom samma invallning. Behållare ska skyddas mot påkörning och vid förvaring utomhus ska invallningen vara skyddad mot nederbörd. Undantag från detta villkor utgör kemisk produkt som används i mindre mängd direkt i anslutning till förbrukningsställe.

   Saneringsmedel ska finnas lättillgängligt i närheten av de platser där kemikalier och flytande farligt avfall hanteras. Förvaringsplatser ska vara tydligt skyltade.

9. Om annat än träflis förbränns i fastbränslepannan så ska pannan vara försedd med reningsutrustning så utsläppen inte överstiger 250 mg/Nm3 vid 13 % CO2.

10. Lagring av aska ska ske på platta eller i tät behållare skyddad från nederbörd.

11. Ytorna inom verksamhetsområdet ska vara utformade på sådant sätt att markområdet utanför anläggningsområdet inte förorenas vid eventuell överjäsning eller annan incident som medför läckage från rötkamrarna. Ytornas utformning i detta avseende ska bestämmas i samråd med tillsynsmyndigheten.

12. Dagvatten från hårdgjorda ytor inom verksamhetsområdet ska samlas upp innan det släpps ut till recipient. Uppsamling ska även kunna ske av släckvatten i händelse av brand. Dimensionering av dagvattensystemets kapacitet för uppsamling av släckvatten ska ske i samråd med räddningstjänsten. Detta villkor ska vara uppfyllt senast 1 år efter att tillståndet tagits i anspråk.

13. Förstagångsundersökning av anläggningen ska utföras av utomstående fackman med erfarenhet av liknande undersökningar. Arbetet ska utföras senast inom ett år från det att tillståndet tagits i anspråk eller vid senare tidpunkt om tillsynsmyndigheten så medger. Program för undersökningen ska inlämnas till tillsynsmyndigheten i god tid innan arbetet påbörjas. Undersökningsrapporten ska ges in till tillsynsmyndigheten inom tre månader från utförd undersökning. Därefter ska periodiska undersökningar ske i den omfattning som bedöms rimlig efter medgivande av tillsynsmyndigheten.

14. Om verksamheten eller delar av den upphör ska tillståndshavaren lämna in en plan för avveckling till tillsynsmyndigheten. Planen ska minst omfatta omhändertagande av lagrade kemiska produkter och avfall från verksamheten samt förslag till undersökningar av de föroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till. Planen ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast sex månader innan verksamheten avslutas och produktionen upphör.

Länsstyrelsens motivering till förslag till villkor

I villkor 3 anger sökanden i sitt yrkande att fler substrat ska tas emot än vad de anger i kompletteringen. Det bör därmed uppdateras i villkoret.

En lista med avfallskoder har lämnats in och utgör en grund för det avfall som tas emot som substrat på anläggningen och utgör grund för det avfall som får tas in som substrat i verksamheten.

Sökanden yrkar även att andra avfallstyper får tas emot efter godkännande av tillsynsmyndigheten om hanteringen inte bedöms förändra verksamhetens påverkan på människors hälsa eller miljön. Länsstyrelsen anser att detta inte är aktuellt eftersom enligt 22 kap. 25 a § miljöbalken ska en dom som omfattar tillstånd att behandla avfall bland annat alltid innehålla uppgift om avfallstyper. Därmed kan tillståndet enbart omfatta behandling av det avfall som prövats i samband med ansökan. Det är därför inte möjligt att medge hantering av ytterligare avfallstyper i enlighet med sökandens förslag till villkor.

Nedan motiverar länsstyrelsen de ytterligare villkor man föreslagit:

1. Sökanden har angett att de anser att en fackla inte behövs eftersom de har en gaspanna. Vi anser dock att en fackla behövs för att skyddsåtgärderna ska vara säkerhetsställda. En fackla kan till exempel behövas om gaspannan redan hanterar en överproduktion och där gaspannan inte kan ta emot mer. Men även vid driftstörning på gaspannan så ska det finnas möjlighet att fackla bort överproduktion.

   För att undvika både luktolägenheter samt utsläpp av klimatpåverkande ämnen ska, vid exempelvis överproduktion och driftstörning, gas som inte kan ledas till produktionen facklas. Fackling ska ske på ett sådant sätt att den inte ger upphov till störningar på människors hälsa och miljö. Facklan bör klara hela den producerade gasmängden.

2. Metanförluster från anläggningen innebär ett suboptimalt utnyttjande av substrat och andra insatsvaror. Metan är dessutom en växthusgas med kraftig klimatpåverkan. Förlusterna kan i och för sig förväntas vara självreglerande då det föreligger ekonomiska incitament att få ett så stort utbyte som möjligt, men eftersom utsläppet och verksamhetens bedrivande samt resursutnyttjande i övrigt har en uppenbar miljöpåverkan anser länsstyrelsen att det är påkallat att ha ett villkor som minskar metanförlusterna med stöd i främst försiktighets- och hushållningsprincipen i 2 kap. 3 respektive 5 §§ miljöbalken.

3. Länsstyrelsen anser att dokumentation av inkommande substrat är nödvändig för att kunskapskravet i 2 kap. 2 § miljöbalken ska vara uppfyllt.

4. Se motivering för villkor 3.

5. Biogasproduktion och hantering av substrat förknippas med luktproblematik. Länsstyrelsen anser att det är motiverat att substrathanteringen ska göras så att olägenhet med avseende på lukt enligt definitionen i 9 kap. 3 § miljöbalken inte uppkommer.

6. Lantbruksföretaget och biogasföretaget har idag samma ägare men det kan ändras. Därmed är det viktigt att det framgår via ett avtal vilken mängd substrat som ska tas emot. Även att biogasanläggningen kan lagra substrat inom lantbruksföretaget vid behov, exempelvis vid driftstörningar.

7. För att verksamheten inte ska innebära någon oförutsedd miljöpåverkan eller leda till diffus spridning av miljöfarliga ämnen på jordbruksmark, anser länsstyrelsen att det med stöd av 2 kap. 3 § miljöbalken finns skäl att föreskriva att farligt avfall inte får tas emot på anläggningen. Farligt avfall som eventuell har uppkommit i den egna verksamheten ska omhändertas i enlighet med villkorsförslag 8.

8. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spridning av produkt eller avfall ut i omgivningarna inte sker.

9. Sökanden anger att fastbränslepannan är tänkt att drivas med flis. Det begränsar inte möjligheten att elda med annat, till exempel halm som medför att en större mängd stoftpartiklar bildas. Stoftpartiklar kan hålla sig svävande i luften och spridas långa sträckor. Den dominerande källan till förekommande haltnivåer av partiklar i Sverige är långdistanstransporten, framför allt från källområden på den europeiska kontinenten (IVL rapport 1792 2009). Detta innebär att södra Sverige är särskilt utsatt. Partiklar har negativ effekt på hälsan bland annat finns risk för besvär i de övre luftvägarna.

10. Enligt 2 kap. 5 § miljöbalken ska i första hand förnybara energikällor användas. Därmed bör eldning med olja i värmepannan undvikas.

11. Lagring av aska ska ske så att spridning till närområdet förhindras vilket säkerställs genom lagring i tät behållare eller platta skyddad från nederbörd.

12. Vi anser att riskutredningen är bristfällig ur miljösynpunkt och att det därmed krävs ett villkor. Avrinnande dagvatten från anläggningen och de ytor som omgärdar den kan innehålla föroreningar utifrån spill eller läckage av substrat/rörrester, från olika delar av processen och även innehålla olja från de fordon som kör inom området. Det är av vikt att det säkerställs att föroreningar inte kan nå omgivningen på ett okontrollerat sätt.

    Inskickat kompletteringssvar enligt punkt 13 (tillsammans med bilaga 27) motsvarar inte det underlag som kan krävas av en dagvattenutredning. Dagvattenhanteringen är fortfarande otydligt beskriven. Oavsett om ansökan avser befintlig verksamhet (med utökad energiproduktion) eller en ansökan

om att även öka anläggningens möjlighet att ta emot externa substrat samt uppgraderingsanläggning behöver det finnas underlag för att göra bedömning av verksamhetens omgivningspåverkan.

Sökanden påstående om att verksamheten bedrivits under ett år utan att omgivningen ifrågasatt verksamheten innebär inte att underlag inte behöver tas fram. En anmäld verksamhet är inte skyddad från tillsynsmyndigheternas föreläggande och förbud på samma sätt som en tillståndsprövad verksamhet. Det finns därför rimlig anledning att kräva bättre underlag inför en tillståndsprövning.

Enligt uppgifterna i punkt 13 är området kring rötkammare och efterrötkammare försedd med en nedgrävd dränering som leds via ett 200 mm rör till ett dike. För det fall den nedgrävda dräneringen ligger under ursprunglig marknivå kommer den verka markavvattnande eftersom dräneringsbrunnen lagts på 3 meters djup. Vi vill passa på att påtala att om syftet är att varaktigt förbättra marken för verksamheten krävs det tillstånd till markavvattning för detta. Om syftet att leda bort dagvatten bör anläggningen byggas om så den blir ett rimligt ”slutet” system som inte oavsiktligt verkar markavvattnande.

Vi bedömer därmed att om tillstånd ges till verksamheten ska det framgå att dagvattenhanteringen ska ske lokalt. Därav bör det villkoras.

13. Länsstyrelsen anser att besiktning samt efterföljande besiktningar ska göras för att säkerställa att verksamheten fungerar och drivs på avsett sätt för att förhindra olägenhet bland annat avseende lukt och buller. Besiktningen är en del i att kunskapskravet i 2 kap. 2 § miljöbalken ska efterlevas.

14. Verksamheten ska avvecklas systematiskt och i alla delar med beaktan av de allmänna hänsynsreglerna. För att uppnå detta bör en plan för ändamålet upprättas i förväg.

Samhällsbyggnadsnämnden i Kalmar kommun har i yttrande anfört bland annat följande.

1. Tillståndet ska reglera vilka substrat som får tas emot i anläggningen.

2. Verksamheten ska bedrivas på sådant sätt att minsta möjliga utsläpp av metan uppstår. På vilket sätt och hur ofta läckagesökningen ska ske kan fastställas i kontrollprogrammet.

3. Vid överproduktion av gas eller vid driftstörning ska gas som inte kan nyttiggöras brännas i gaspanna.

4. Det ska finnas beredskap för att kunna samla upp och hantera biogödsel från en eventuell olycka där biogödsel sprids från anläggningen.

5. Förorenat dagvatten från verksamhetens ytor ska samlas upp och användas i processen. Om det finns risk för att förorenat dagvatten kan nå diket ska det finnas möjlighet att hindra och samla upp detta innan det når recipienten.

Trafikverket har i yttrande anfört att de inte har några synpunkter.

Räddningstjänsten Sydost har i yttrande anfört att de inte har något övrigt att tillägga utöver deras tidigare yttrande daterat 2025-08-27.

Sökandens synpunkter

Sökanden har lämnat följande synpunkter över inkomna yttranden i ärendet.

Förtydligande om substrat för biogasanläggningen

Tidigare har sökanden skrivit att inga externa substrat kommer att tas emot. Sökanden förtydligar att förutom Lantegendomen i Christinelund och de lantbruksföretag som familjen driver finns det andra lantbruksföretag i närheten som vi samarbetar med på olika sätt. Sökanden uppfattar inte gödsel från de företagen som externa substrat, och vill ta emot den i biogasanläggningen, men konstaterar att det inte framgått tydligt. Därför vill sökanden förtydliga att man önskar att ha möjligheten att ta emot – små mängder - substrat (gödsel och foderrester) även från de gårdarna.

Det skulle inte medföra någon nämnvärd ökning av transporter, utan det handlar om cirka en transport per månad.

Genom att det redan finns samarbete med byte av maskiner och djur internt i företagen, anser sökanden att en hygieniseringsanläggning inte skulle bidra till att minska risken för eventuell smittspridning.

Enligt Jordbruksverket är hygieniseringen inte tvingande:

”Jordbruksverket kan godkänna rötning av naturgödsel på gård utan hygienisering om det rör sig om rötning av gårdens egen gödsel och eventuellt gödsel från någon eller några andra gårdar om rötresten ses som obehandlad.”

Ur miljöperspektiv finns ingen nödvändighet för hygienisering heller, utan syftet skulle enbart vara smittskyddsaspekter.

Synpunkter angående Länsstyrelsens yttrande.

Länsstyrelsen skriver bland annat att tillståndet kan enbart omfatta avfallstyper som prövats i samband med ansökan.

Hagelsrums Biogas AB har fått tillstånd från Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen Kalmar län, diarienummer 10397–2023 med följande villkor:

”Vid anläggningen får stallgödsel och växtdelar, avfall från livsmedelsindustri, slakteri, sorterat matavfall och annat substrat som är förenligt med god kvalitet på biogödseln som gödselmedel användas, som framgår av bilaga 2.

Andra avfallstyper får tas emot efter godkännande av tillsynsmyndigheten om hanteringen inte bedöms försämra verksamhetens påverkan på människors hälsa eller miljön. (Se även delegationspunkt A).”

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Östergötland har också lämnat ändringstillstånd för Vasen Lantbruk, diarienummer 13870–2023, för produktion av biogas med följande villkor:

”Vid biogasanläggningen får endast organiska substrat och avfallstyper enligt bilaga 1 tas emot och behandlas. Andra substrat med jämförbara egenskaper får tas emot och behandlas i anläggningen efter tillsynsmyndighetens medgivande.”

Länsstyrelsen anser vidare att det ska ställas villkor om att överproduktion av gas ska facklas.

Företaget har för närvarande två möjligheter som oberoende av varandra och var och en för sig kan ta hand om all gas som i dagsläget produceras – med god marginal för produktionsökning. Det är gasmotorn som omvandlar biogasen till el och värme samt gaspannan som producerar enbart värme.

Motorn och pannan är dimensionerade för att kunna ta hand om samma mängd metan och används därför inte samtidigt.

Därmed finns alltid en back-upp ifall någon av dem skulle haverera. Det är dessutom väldigt osannolikt att gasmotorn och pannan går sönder eller har driftstopp samtidigt.

Pannan i sig är en ”Facklingsfunktion” så att all gas som anläggningen kan producera kan förbrännas. Förbränning enligt ovan sker ”på ett sådant sätt att den inte ger upphov till störningar på människors hälsa och miljö” och dessutom med ”dold låga” som föreskrivs i BGA 2022.2.

En bedömning, vilken gaspotential som finns i 70 000 m^3 substrat som företaget söker tillstånd för, är mycket svår, eftersom det inte bara beror på substratslag utan även på många andra faktorer, då rötning är en biologisk process. Ifall det skulle visa sig att det befintliga redundanta systemet inte längre säkert räcker till för att hantera eventuellt gasöverskott, går det att förutse det i god tid innan. Då kan man vidta lämpliga åtgärder.

Den då rådande situationen framöver kan vara helt annorlunda jämfört med idag, är det inte säkert om en fackla skulle bli den bästa lösningen. Kanske skulle det vara bättre med en ny gaspanna (som dessutom brinner med en tyst låga som inte syns och som inte påverkar människor i närheten).

Företaget önskar därför ett teknikneutralt villkor som lämnar möjligheter till olika lösningar för begränsning av gasemissioner.

Därför yrkar vi på följande villkor:

1. Vid överproduktion av gas eller vid driftstörning i gasmotorn ska gasen förbrännas, så att emissionerna blir så låga som möjligt. Den installerade förbränningsmöjligheten ska ha kapacitet att förbränna hela den producerade mängden gas.

Sökanden har även synpunkter på länsstyrelsen föreslagna villkor 9 om förbränningspannan.

Pannan eldas med flis så det är inte aktuellt med annat bränsle. Men vi förespråkar teknikneutralitet även här och anser att det räcker att villkora utsläppsgränser utan att föreskriva på vilket sett som de ska uppnås.

I länsstyrelsens ”motivering till förslag till villkor” finns ett missförstånd gällande förslag till villkor 12.

”Enligt uppgifterna (…) är området kring rötkammare och efterrötkammare försedd med en nedgrävd dränering som leds via ett 200 mm rör till ett dike. För det fall den nedgrävda dräneringen ligger under ursprunglig marknivå kommer den verka markavvattnande eftersom dräneringsbrunnen lagts på 3 meters djup. Vi vill passa på att påtala att om syftet är att varaktigt förbättra marken för verksamheten krävs det tillstånd till markavvattning för detta.”

Varken den beskrivna dräneringsbrunnen eller ledningarna är markavvattnande. Det är mottagningsbehållaren som är totalt tre meter hög. Vi har höjt den ursprungliga marknivån en meter, två meter av behållaren ligger under marken varav en meter under ursprunglig marknivå, alltså två meter över ursprungliga marknivån.

Bara en meter är under den tidigare marknivån och har därför ingen kontakt med grundvatten. Rören som ingår i systemet är slutna och inga dräneringsrör, därmed uppnås ett slutet system.

I övrigt har företaget inget att erinra.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöprövningsdelegationen anser att miljökonsekvensbeskrivningen, som bifogats ansökan, i allt väsentligt uppfyller kraven enligt 6 kap. miljöbalken med hänsyn till verksamhetens art och omfattning och den prövning som här ska göras.

Statusrapport

Miljöprövningsdelegationen bedömer utifrån sökandens redovisning att risken är liten för att verksamheten medför föroreningsskada inom det område den avses bedrivas och att det därför inte krävs en statusrapport enligt 1 kap. 23 § Industriutsläppsförordningen (2013:250).

Tillåtlighet

Planförhållanden

Tillstånd får inte ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser.

Den nu föreslagen anläggningen ligger på en fastighet som varken omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser. Miljöprövningsdelegationen finner att verksamheten är förenlig med den kommunala översiktsplanen.

Val av plats

För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det enligt 2 kap. 6 § miljöbalken väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö. Vid ändrad markanvändning ska även 3 och 4 kap. miljöbalken tillämpas. I detta fall är det dock inte fråga om någon ändrad markanvändning.

Störningar för närboende

Avståndet till närmaste bostäder är cirka 150 meter. Biogasanläggningen ligger i anslutning till ett större lantbruk. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att det i landsbygdsmiljöer ofta finns en högre tolerans för lukt och buller från djurhållande verksamheter (se bland annat MÖD 2005:4). Detta innebär att olägenheter kopplade till lantbruk och liknande i viss mån får tålas i en jordbruksbygd.

Under förutsättning att de åtgärder som sökanden redovisat i ansökan genomförs och att föreskrivna skyddsåtgärder i detta beslut följs bedömer miljöprövningsdelegationen att verksamheten bör kunna bedrivas utan oacceptabla störningar för närboende.

Förutom det allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken finns också en särskild hänsynsregel i 9 kap. 7 a § miljöbalken. Bestämmelsen innebär att en verksamhet för behandling av avfall som är tillstånds- eller anmälningspliktig får tillåtas endast om det finns skäl att anta att den planerade behandlingen kommer uppfylla kraven i 15 kap. 11 § miljöbalken. Med hänsyn till skyddsåtgärderna som beskrivs och angivna villkor bedömer miljöprövningsdelegationen att hanteringen inte orsakar risk för skada på människors hälsa i form av luktolägenheter.

Miljöprövningsdelegationen finner med stöd av vad som beskrivs ovan, de förutsättningar som råder på platsen och de begränsningar som ställs i beslutet att verksamheten är förenlig med denna bestämmelse.

Lukt

Även om biogasanläggningar i normal drift inte bör lukta visar erfarenheter från dagens produktion och andra befintliga anläggningar att en viss lukt kan förekomma. Framför allt i anläggningar som behandlar gödsel.

Miljöprövningsdelegationen anser att det är viktigt att verksamheten bedrivs på ett sådant sätt att luktolägenheter förebyggs. Det är därför viktigt att sökanden fortsätter med övervakning och följer rutinerna för att minska luktolägenheter.

Buller

Biogasproduktionen i sig bedöms inte medföra höga ljudnivåer i omgivningen och verksamheten kommer enbart ta emot substrat från närliggande lantbruk. Transporterna som sker ingår i lantbruksverksamheten.

Miljöprövningsdelegationen bedömer även att verksamhetens lokalisering är godtagbar ur bullerperspektiv.

Utsläpp till vatten

Verksamheten innebär en risk att dagvatten från anläggningen släpps ut med höga halter av näringsämnen samt andra föroreningar. Miljöprövningsdelegationen anser att det är av vikt att dagvatten omhändertas på ett ändamålsenligt sätt. Det är också av vikt att hantering av släckvatten sker på ett sätt som innebär att detta kan omhändertas och inte riskera att spridas till omgivande mark och vatten.

Under förutsättning att föreskrivna villkor följs bedömer miljöprövningsdelegationen att verksamheten inte påverkar recipienten på ett otillåtligt sätt.

Lagring av substrat och biogödsel av tredje part

Sökanden anger att lagring av substrat och biogödsel kommer göras av tredje part i form av lantegendomen.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att det som föreskrivs i ett tillstånd enligt miljöbalken aldrig kan innebära skyldigheter för tredje part. Det saknas vidare stöd i miljöbalken för att i ett tillstånd meddela föreskrifter som i praktiken reglerar en frivillig affärsmässig överenskommelse mellan sökanden och tredje part. Formerna för en sådan överenskommelse bör i stället regleras i ett civilrättsligt avtal.

Att sökanden gör verksamhetens bedrivande beroende av att lantegendomen fullgör sina åtaganden enligt avtalet är att betrakta som en normal företagsekonomisk risk och inget som miljöprövningsdelegationen kan ha synpunkter på. Miljöprövningsdelegationen anser därför att frågan inte ska regleras i villkor på det sätt som länsstyrelsen föreslår.

Sammanfattande tillåtlighetsbedömning

Sammantaget bedömer miljöprövningsdelegationen att den föreslagna platsen för verksamheten kan accepteras och verksamheten bedöms tillåtlig under förutsättning att de åtgärder som sökanden redovisat i ansökan genomförs och föreskrivna villkor i detta beslut följs.

Motivering av villkor

Tillståndsprövningen ska säkerställa att de förpliktelser som följer av miljöbalkens allmänna hänsynsregler i 2 kap. följs och utifrån dessa regler kan tillståndsmyndigheten fastställa villkor.

Villkor 1

Allmänna villkoret innebär att sökanden är skyldig att följa vad som uppgivits i ansökan och vad man i övrigt åtagit sig i ärendet om inget annat sägs i detta beslut. Formuleringen är i enlighet med nuvarande praxis och innebär att ansökans innehåll och övriga åtaganden från sökandens sida får samma juridiska status som övriga villkor i detta beslut.

Villkor 2

Enligt 22 kap. 25 a § miljöbalken ska en dom som omfattar tillstånd att behandla avfall bland annat alltid innehålla uppgift om avfallstyper. Miljöprövningsdelegationen bedömer att tillståndet enbart kan omfatta behandling av det avfall som prövats i samband med ansökan. Det är därför inte möjligt att medge hantering av ytterligare avfallstyper i enlighet med sökandens förslag till villkor.

Villkor 3 och 4

Metanförluster från anläggningen innebär ett suboptimalt utnyttjande av substrat och andra insatsvaror. Metan är dessutom en växthusgas med kraftig klimatpåverkan. Förlusterna kan i och för sig förväntas vara självreglerande då det föreligger ekonomiska incitament att få ett så stort utbyte som möjligt. Eftersom utsläppet och verksamhetens bedrivande samt resursutnyttjande i övrigt har en uppenbar miljöpåverkan bedömer miljöprövningsdelegationen dock att det ändå är befogat att reglera metanförlusterna med stöd i främst försiktighets- och hushållningsprincipen i 2 kap. 3 respektive 5 §§ miljöbalken.

För att undvika både luktolägenheter samt utsläpp av klimatpåverkande ämnen ska, vid exempelvis överproduktion och driftstörning, gas som inte kan ledas till produktionen facklas.

Villkor 5

Villkoret är i huvudsaklig överenstämmelse med sökandens förslag och motsvarar praxis för reglering av industribuller.

Villkor 6

Kemiska produkter och avfall ska hanteras så att spridning av produkt eller avfall ut i omgivningarna inte sker.

Villkor 7

Lagring av aska ska ske så att spridning till närområdet förhindras vilket säkerställs genom lagring i tät behållare eller platta skyddad från nederbörd.

Villkor 8

Avrinnande dagvatten från anläggningen och de ytor som omgärdar den kan innehålla föroreningar orsakat av spill eller läckage av substrat och rötrester från olika delar av processen och även innehålla olja från de fordon som kör inom området. Det är därför av stor vikt att det säkerställs att föroreningar inte kan nå omgivningen på ett okontrollerat sätt.

Villkor 9

Vid olika typer av tillbud finns en risk för att förorenat dag- och släckvatten uppstår. Villkoret syftar till att sådant vatten inte ska kunna avgå okontrollerat till omgivningen och till recipienten. Miljöprövningsdelegationen bedömer det rimligt att

verksamhetsutövaren får en föreskriven tid på sig att detaljprojektera dagvattensystemets utformning för ändamålet. Tillsynsmyndigheten får då också besluta om ytterligare villkor.

Villkor 10

Miljöprövningsdelegationen anser att det finns behov av ett kontrollprogram för att fortlöpande planera och kontrollera verksamheten i syfte att förebygga miljöpåverkan. Kontrollprogrammet ska möjliggöra för verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten att bedöma om tillståndet och de villkor som har föreskrivits följs.

Villkor 11

Miljöprövningsdelegationen bedömer att besiktning samt efterföljande besiktningar ska göras för att säkerställa att verksamheten fungerar och drivs på avsett sätt och att tillräckliga åtgärder görs för att förhindra olägenhet bland annat avseende lukt och buller. Inriktningen vid besiktningen kan över tid ändras och anpassas efter behov. Den genomförs som en del i att kunskapskravet i 2 kap. 2 § miljöbalken ska efterlevas.

Villkor 12

Verksamheten ska avvecklas systematiskt och i alla delar med beaktan av de krav som ställs genom de allmänna hänsynsreglerna. För att uppnå detta ska en plan för ändamålet upprättas i förväg.

Delegering till tillsynsmyndighet att fastställa villkor

Enligt 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken (jämför med 19 kap. 5 §) får miljöprövningsdelegationen överlåta åt tillsynsmyndigheten att fastställa villkor av mindre betydelse. Miljöprövningsdelegationen bedömer att den delegerade frågan gällande utformning av dagvattensystemet är av sådan mindre betydelse.

Tid för igångsättning

Sökanden har yrkat på en tid för tillståndets ianspråktagande på 10 år och har bland annat motiverat tiden kopplat till osäkerheter till tidpunkten för byggandet av hygieniseringsanläggning och uppgraderingsanläggning.

Miljöprövningsdelegationen kan inte föreskriva någon tid för när tillståndet ska ha tagits i anspråk. Med anledning av att det nu inte

är aktuellt med hygieniseringsanläggning och uppgraderingsanläggning bedömer miljöprövningsdelegationen att en igångsättningstid om fem år är rimlig baserat på förutsättningarna.

Sammanfattande bedömning

Miljöprövningsdelegationen har prövat verksamheten utifrån miljöbalkens mål och allmänna hänsynsregler samt med hänsyn till rådande miljökvalitetsnormer och de miljökvalitetsmål riksdagen fastställt. Mot bakgrund av de åtaganden sökanden gjort och de villkor som föreskrivs för verksamheten bedömer miljöprövningsdelegationen att tillstånd kan lämnas för verksamheten.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Kalmar län. I beslutet deltog ordförande Pernilla Engberg och miljösakkunnig Peter Pallin. Ärendet har beretts av miljöskyddshandläggare Alexandra Karlsson.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Information om hur Länsstyrelsen Kalmar län behandlar personuppgifter, se https://www.lansstyrelsen.se/kalmar/om-oss/om-webbplatsen/sa-hanterar-vi-dina-personuppgifter.html

Bilagor

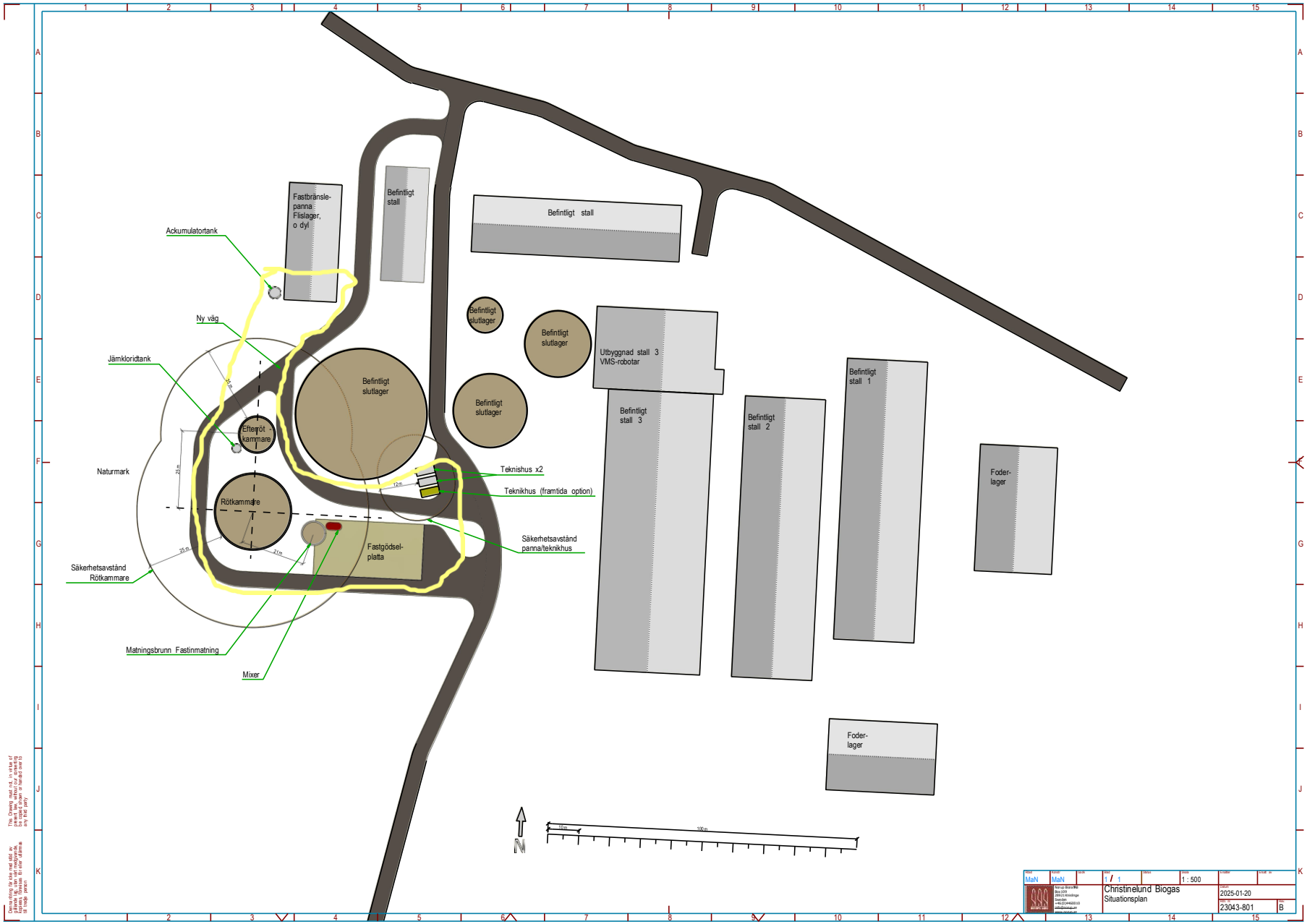
1. Situationsplan

2. Kungörelsedelgivning och hur man överklagar

3. Kungörelse

Kopia

Kalmar kommun
Miljöenheten, Länsstyrelsen Kalmar län
Räddningstjänsten Sydost
Trafikverket
Naturvårdsverket
Havs- och Vattenmyndigheten
Agri-kultur i Småland AB

Fastbränsle-
panna
Flislager,
o dyl
Befintligt
stall
Befintligt stall
Ackumulatortank
Ny väg
Befintligt
slutlager
Befintligt
slutlager
Befintligt
slutlager
Utbyggnad stall 3
VMS-robotar
Befintligt
stall 3
Befintligt
stall 2
Befintligt
stall 1
Foder-
lager
Jämkloridtank
Befintligt
slutlager
Efterröt
kammare
Naturmark
Rötkammare
Teknishus x2
Teknikhus (framtida option)
Säkerhetsavstånd
panna/teknikhus
Fastgödsel-
platta
Säkerhetsavstånd
Rötkammare
Matningsbrunn Fastinmatning
Mixer
Foder-
lager
N
MaN
MaN
1 / 1
1 : 500
Christinelund Biogas
Situationsplan
2025-01-20
23043-801
B

Ni kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om ni inte är nöjda med Miljöprövningsdelegationens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Så här överklagar ni beslutet

Miljöprövningsdelegationen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Kalmar län antingen via e-post; kalmar@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Kalmar län, 391 86 Kalmar.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 28 maj 2026. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Miljöprövningsdelegationens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, kalmar@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 80 00. Ange diarienummer 6254–2025.

Miljöfarlig verksamhet, beslut

Christinelunds gård och energi AB har fått tillstånd för behandling av maximalt 70 000 ton substrat per år för produktion av biogas och biogödsel på fastigheten Kristinelund 5:1 i Kalmar kommun. Beslutet som är förenat med vissa villkor hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen Kalmar län, Regeringsgatan 1 i Kalmar.

Beslutet kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen i Växjö genom skrivelse som lämnas till Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen i Kalmar Län, 391 86 Kalmar. Delegationen måste ha fått skrivelsen senast den 28 maj 2026. Ange dnr. 6254–2025.